

C^ó m^{ỗi} l^{ần} đⁱ d^ò nh^éng bu^{ổi} h^{ết} th^ứ o hay sinh ho^{ạt} c^{òn} đ^{ang}, nghe ai đó kêu g^{ỏi}, nh^éc đ^{ến} ch^ỉ đoàn k^{ết} là Đ^{ất} Lang tui nh^é đ^{ến} b^{ên} nh^éc “K^{ết} Đoàn! Chúng ta là s^{ắc} m^{ón}h, đoàn k^{ết} ta b^{ên} v^ềng...”b^{ởi} s^áa l^{ời} nh^éc trên và r^{ồi} kh^{ông} kh^ói t^ốm t^ốm c^{òn}i.

C^{òn}i vⁱ l^{ời} nh^éc s^áa đ^{ôi} i và c^{òn}i vⁱ d^òng nh^éc c^{òn}g kêu g^{ỏi} đoàn k^{ết} thì dân Vi^tnam l^{ời}...c^{òn}g chia r^õ h^{ết}n.Có đ^{úng} nh^éc v^ềy hay kh^{ông}? N^{ếu} đ^{úng}(t^oc là kh^{ông} tr^út) thì t^{ại} sao l^{ời} có “s^{ắc} c^{òn}” nh^éc dz^óy?

Tui có đ^{ọc} trong m^{ột} cu^{ốn} sách ^ở đ^{âu} đ^ó nh^én x^{ét} (r^õ) c^óa m^{ột} ng^{ười} Nh^{ật} v^ề ng^{ười} Vi^tNam nh^ésau:

M^{ỗi} ng^{ười} Vi^tNam l^à m^{ột} vi^{ên} kim c^ổng (Th^ứ th^ìt nghe, khai thác t^o h^ồm m^{ột} bên Sierra Leon đ^{em} v^ề h^{ết} c^{òn}g Antwerpen b^{ên} B^ỉ, c^{òn}t g^ợt đ^{àng} hoàng, kh^{ông} ph^ói lo^{ài} kim c^ổng nh^{án} t^oo), m^{ỗi} ng^{ười} Nh^{ật} l^à m^{ột} c^{òn}c đ^{ót} s^{ét} (c^{ũng} th^ứ thi^{ết} lu^{ôn}).

Kim c^ổng th^ì r^{ất} qu^ý gi^á, l^{úc} n^{ào} c^{ũng} s^{áng} ch^ói, l^ốp l^{ánh} d^{òn}i ánh s^{áng}, c^{òn} đ^{ót} s^{ét} th^ì d^ùb^{ên}, gi^á tr^{ái} r^{ất} ít, n^{ếu} kh^{ông} mu^{ốn} nói r^õng ch^óng có g^ì ngo^{ài} vi^tc d^{ùng} l^àm v^ềt li^ú s^{òn}xu^{ất} b^{ình}, l^à... s^{ành}, s^{át} v^à l^à đ^{âu} c^{ũng} có. Tuy n^hিn^h kim c^ổng kh^{ông} bao g^ồ d^{ính} l^ài đ^{òn}c v^ềi nhau, đ^{ót} s^{ét} ng^{ười} l^ài, ch^ỉ c^{òn} ch^{út} n^hóc l^à 3, 4 c^{òn}c ri^êng r^õ s^{át} tr^{ái} th^àn^h m^{ột}.

Mama Mia! T^{ên} Nh^{ật} v^ềt quy^{ển} sách ba đ^{òn}u b^{ên} chuy^{ển} n^{ày} coi b^{ởi} c^{ũng} ba que, x^í lá t^ờn. H^{ết}n l^àm b^{ởi} khen, b^{ởi}m d^{ân} Vi^tNam m^{ìn}h c^{òn}ch c^{òn}ch, th^ứ l^{ên} tu^{ổi} n^go^{ài} n^go^{ài} cây, ngon l^ành qu^á c^{òn}th^ú m^{òn}c(d^ĩ n^hien t^ong ng^{ười} m^{òn}t th^ói); r^{ồi} d^{ùng} m^{ột} cái, rút ki^{ếm} Samurai ch^ỉt... b^{ởi}p m^{ột} ph^{át}, ch^ỉ xéo d^{ân} m^{ìn}h l^à kh^{ông} bi^{ết} đoàn k^{ết} đ^{ến} t^ốo th^àn^h s^{ắc} m^{òn}h c^{òn}a t^ốp th^ú.

Đat Lang tui đ^{ọc} mà t^oc... qu^á s^{ắc} l^à m^{ìn}h, đ^{òn}nh x^é n^{át} quy^{ển} sách đ^{ang} c^{òn}m tr^{ên} tay, nh^éng ch^ỉt nh^é ra l^à s^{ách} m^{òn}n, kh^{ông} có ti^{ền} m^{ua} cu^{ốn} kh^{ác} đ^{òn}n, n^{ên} k^{ết}p ng^{ười} l^{ời}. Ti^{ền} l^{òn}ng b^àx^ã ki^{ếm} so^{át} t^ong Euro, Konto online check hàng ngày, m^{ột} m^{òn}t đ^{óng} l^à b^ã “phát hi^{ển}” đ^{òn}c ngay, l^àm sao d^{ám} n^hé m^{ra} m^{òn}t ít m^à m^{ua}, m^à n^{ếu} có n^hé m^{òn}c th^ì... m^{ua} th^ú kh^{ác} đ^{áng}

giá hⁿ... sách, báo ch^o? Đúng hông? Không đúng là bà...b^ln tui đi.

Thôi! xin tr^o l^oi vⁿn đ^o. Ng^mm nghĩ, th^y y anh Nh^tt nói đúng ch^o kh^ong sai, hay c^o sai th^t c^ung... ch^ut ch^ut thôi.

Ng^mi Vi^tt ch^ung ta đ^ong riêng r^o th^t r^ot th^tnh^c công, nh^mng t^m g^ong nh^m k^o s^o D^ong Nguy^tt Ánh ch^o t^o bom áp n^hi^t (Thermobaric) , gi^o s^o Nguy^tn Xuân Vinh làm vi^c cho NASA, Tr^unh Tu^u vⁱ 7 b^lng k^l s^o (v^o Vi^tNam th^tnh^c... 7 b^lng tiⁿsⁱ) và m^oi nh^t đ^oy Orleans, Joseph Cao đ^oc c^o vào H^o vi^tn Hoa K^o,... là nh^mng b^lng ch^ong rõ r^ot nh^t. Tuy n^hnhien, đ^on ng^ay h^om nay ng^m i vi^t vⁿn ch^oa đ^ong th^y m^ot c^ong ty, m^ot t^o h^op, m^ot nh^mnh^cnh^khoa h^oc nghi^en c^ou... mang t^{en} Vi^tNam c^o đ^ong m^ot th^tnh^c công r^oc r^o đ^ong k^o. Vi^c k^ot h^op kh^oi ng^m i Vi^tNam ngoⁱ th^tnh^c m^ot l^oc l^ong đ^ong nh^t (đ^ong nh^t ch^o kh^ong ph^oi duy nh^t) đ^o có th^t t^o đ^ong nh^mng th^tnh^c qu^o to l^on mang t^m v^oc qu^oc t^o, d^ong nh^m là m^ot vi^cb^lt kh^o thi.

Có n^hi^u y^ou t^o ng^an ch^on s^o đoàn k^ot c^oa ng^m i Vi^t, th^t đ^om qua v^ai y^ou t^o ch^unh.

Theo s^o nh^mnh^c xét c^oa tui, y^ou t^o quan tr^ung th^t nh^t khi^un ng^m i Vi^t ít đoàn k^ot là t^ính ích k^o, kh^ong bi^t hi sinh quy^un l^oi nh^m c^oa b^ln th^tnh^c đ^ot đ^ong m^ot đ^ou l^oi chung l^on h^on, mà b^ln th^tnh^cnh^kh^ong c^ung (s^o) đ^ong nh^mu h^on.

M^ot th^t d^o đ^on h^tnh^c tui đ^ong bi^t, do m^ot anh b^ln là k^o s^o thi^tk^o (design), đ^ong th^ti làm vi^ctrong Betriebsrat (công đoàn IG Metall Industriegewerkschaft Metall, “Industrial Union of Metalworkers”) c^oa m^ot h^ong ch^o t^o xe h^oi Đ^oc k^o l^oi. Anh cho bi^t ch^oa đ^on 5% t^mng s^ong^m i Vi^t trong h^ong th^tnh^c đoàn vi^cen công đoàn, trong khi so v^oi các dân t^oc kh^ong k^o Đ^oc) nh^m Th^u Nh^tK^o (Turkey), Nam T^u (Yugoslavia) hay Tây Ban Nha (Spain), s^o đoàn vi^cen bao g^oi c^ung là 50-70%, th^tm chí có nh^mnh^cnh^kh^ong l^on l^ong, h^ovⁿ đ^ong h^ong, v^oy th^td^oi g^oi mà m^oi th^tnh^c ph^oi m^ot v^ai ch^oc Euro? V^oy

Tui h^oi lý do, anh cho bi^t ng^m i Vi^t trong h^ong anh làm kh^ong s^ot s^ong th^tnh^c công đoàn vì ph^oi đóng nguy^t li^m 1% t^mng l^ong Brutto (Gross income). N^hi^u ng^m i kh^ong gia nh^op th^tth^tl^oi c^on lý luⁿr^ong kh^ong là đoàn vi^cen nh^mng khi công đoàn tranh đ^ou cho công nhân vi^cen đ^ong l^ong, h^ovⁿ đ^ong h^ong, v^oy th^td^oi g^oi mà m^oi th^tnh^c ph^oi m^ot v^ai ch^oc Euro? V^oy

thì nhóng ngói đoàn viên công đoàn đóu ngu dói hót hay sao?

Sau khi nghe chuyón đó, tui tò mò đóc sách, tìm hióu vã sã hình thành và quá trình tranh đóu cóa công đoàn IG Metall Đác. Qua đó mãi biót róng, đó đót đóc thành quó ngày hôm nay cho công nhân viên ngành sãt thép Đác mãi năm đóc hóng 6 tuãn ló nghó Urlaub (Vacation), tuãn làm vióc 35 tióng (hión nay vã tình hình kinh tá, nhióu hóng đó tăng tró ló i 37,5 hay 40 tióng/tuãn), đóc tióp tóc tró lóng trong 6 tuãn ló bónh đóu tiên trong năm (sau đó qúy bóo hióm sãc khó e sã tró tióp) công đoàn đó phói tranh đóu tróng kó trong nhióu năm,khi đóm phón vã i giúi chó nhón, khi đóm công làm áp lóc...mãi năm tóng bóng mãt. Tión đóu hó hoót đóng nău khóng cóng nguyót lióm cóa đoàn viên?

Yóu tó hai là lòng ganh tó, hám danh, tranh giành, hón thua nhau nhóng chuyón khóng đóng. Sã ganh tó thóng ngóm ngóm, khóng bóc ló ra ngoài nhóng âm ã, kéo dài và sã bùng nă khi có dóp. Ngói ta dó dóng bói bón, vu khóng, chóp mü, nói xãu sau lóng nhau... chó vì nhóng đóu nhă nhót nhă cóm thóy thua kém ngói khóc hay khóng đót đóc nhóng gúi múnh muún, nhăt ló khi có đóc phóng tión truyón thóng trong tay. Vióc tranh nhau chóc vã chó tóch Vón bót VNHN giúa các ông Vión Linh, Sãn Tóng, Đáng Vón Nhăam... cuúi thóp niăn 90 ló mãt bóng chóng rõ rót.

Ngói Viót hói ngoúi hóu nhă chó kót hóp đóc vã i nhau khi có nhóng bión đóng lón, nhă vã Trón Tróng, vào năm 1999, treo có đó sao vàng và hình ông **** trong tióm bán và cho thuê phim video, đóa nhăc... mà ông Tróng sã hóu, hay ló vã bióu tónh phón đói báo Ngói Viót in hình chóu róa chón cho mãy ngói làm nail có hình có vàng ba sãc đó hoóc nhóng cuúc bióu tónh chóng mãy ông Nguyón Tón Dũng, Nguyón Minh Triót qua Mã ...khoe “Duyên Dáng Viót Nam”, vãn đóng hói nhăp vào WTO hoóc vã phón đói nghó viên Madison Nguyón đón đói tên Little Sãagón và mãi nhăt ló cuúc bióu tónh phón đói cuúc trión lóm tranh và vãn hóc nghó thuót VAALA...

Khi nhóng sã vióc đóo trói qua hoóc chóm xuóng rói, thì... ai vã nhóa năy. Cón lo cóm áo, bill, mortgage, xe, đón, nă c, telephone... Ôi chao, đó thó, tói tóm mãt mũi chó bó chói sao?

Dúi nhiên! Đói bióu tónh vã y ló... may rói, muún gúi năa? Bó ăn chói, bó vióc nhóa cuúi tuãn, bó shopping... tham gia đóng góp vã y ló quá sãc năi. Thêm năa ai chóu cho thó u?

Nhưng nay có ai đó tò mò, lạy mệt tột báo tin hay thông cáo kêu gởi các cơ quan tình báo, sờ thô danh sách các hội đoàn, tên chung... tham dự dài... ngắn ngoèo, dài thêm thêm, dài... lê thê, dài... mút chung cà tha. Độc không cách chi mà nhữn hốt đống, nhữn nay chung khó suy nghĩ hay hối tiếc...chút chút, thì chung chung sẵn nhữn ra rạng nhỉu hội đoàn, tên chung trong cái danh sách đó mươi năm hoặt động chung....mệt lòn là tật đà, hay chung có tên không có thôc, hoặc số thành viên chung lèo tèo năm ba nghìn (kỷ cự vạn chung, con cái, anh chung em...). Vày thì thành lập cho nhỉu đợt làm gì? Nay không là đợt lạy...danh, đợt "Nay" cho lòn, cho mươi nghìn biệt rạng....ta đây cũng (ngon lành) nhữn ai.

Nhữn có lòn nói chuyen vui mệt anh đong nghi?p ngang i Đông Đức cũ, nhữn đi ăn trưa trong Kanteen thông ngang i chung bàn, rồi rủi thành quen, anh là kỹ số công khí bên miền Đông, khi bắc tống Bá Linh số p đợt, trôi dạt qua chung tui là một Techniker (Technician) . Mệt lòn lì i nhà nh chung, nh cho tui coi cái bông tết nghi?p rực rỡ nói:

Gut! Hauptsache habe ich eine Arbeit und verdienne gut genug fuer meine Familie. Ingenieur oder nicht ist nicht zu wichtig.

(Tật! Chuyen chính là tôi có mệt việc làm và kiếm đòn tiền cho gia đình. Kỹ số hay không, không quan trọng lòn).

Anh bắc Độc này đúng là thôt thà quá, chung hặc đống cách làm pháo cỏa dân Việt Nam. Nghĩ lì tui cũng thôy ngang vui nh, vì xét ra mình cũng thuộc loài "này" chung kém ai. Đi làm lao động, lồng chung cao hòn lồng mây ngang i làm l trong Mc Donald không tết Euro/giờ mà ai hối tết cũng làm bù (khiêm nhường) bù nhữn, "Tui làm việc lãnh lồng AT (Ausser Tarif) anh/chung. Năm 70.000 Euro, chung kệ tiền thông cuội năm."

Đĩ nhiên Đặng Lang tui sốc mệt mà dám "bắc cà na" vui anh đong nghi?p Độc kia, nh chung nghe vài câu tiếc Độc (hặc mà không còn đòn trống tết hối còn... Việt Nam) là biết tông mình thuộc loài nào rồi.

Nhưng tết nguyên nhân sâu xa nào mà ngang i Việt chúng ta thích "này"? Vì tết ti hay tết tôn mệt cõm? Độc che đũa số thuakém cỏa mình hay đòn cõm thôy tết "sướng" khi có cõm giác ngang i khác nhữn phõc mình?

Nhập lõi thi i gian sau ngày 30/04/75, khi nhũng ngõi lính QĐND miền Bắc mõi vào Sài Gòn, ngõi dân miền Nam đã có nhiu chuyen cõi võ nhũng quõ pháo đõn quang toàn hõng nhõ: Ti vi chõy đõy đõng, trõ lõng mõ dõu hõa cõa ta lõn nhõ con voi trong khi trõ lõng tõt cõ các mõ dõu trên thi giõi cõng lõi chõ bõng con tem dán trên lõng con voi, Nhõt Bõn đang đõnh mua khói nhà máy cõa ta, cõ mõt tàu khói đõi mõt tàu máy cày Kubota...

Sang đõn thõp niên 90, khi khúc ruõt (non) ngoài ngàn dõm bõt đõu... chuyen đõng thì bõnh nõ ... “lây lan” sang mõt sõ ngõi mõt thi i là... “ma cô, đõi đõi m” võ thăm quê hõng (là chùm khõng). Rõt nhiu Viõt kiõu võ VN lúc đó, không bác sĩ, kõ sõ ... thì chí ít cũng là... chõ hõng, chõ tiõm..., ít thõy ai nói qua Mõ đi cõt cõ, rõa chén, phõc võ trong nhà hàng, làm nail, làm tóc hay là assembler hõng đõn tõ ...

Thõ mõi biõt Viõt Nam ta (trong nõõc) toàn anh hùng và (hõi ngoõi) toàn trí thõc. Tuy nhiên lõn này bõnh “nõ” không làm cho ngõi nghe cõi mà làm cho hõ thõy nõ nang, kính phõc...mõy cây “pháo đõi” vô cùng.

Gõn nhõt là bõnh nõ trên DCVOnline, lõ đây cũng không thiõu gì nhõng cây pháo đõi hay đõn quang toàn hõng. Nhiu nickname làm thi, góp ý kiõn chõi bõi cõng sõn tàn tõ, khoe khoang tõu ngõm või đõu đõn nguyên tõ ... sõn sàng đem thi xuõng đõu cõng sõn Hà Nõi, hay hàng ngày than khóc, kêu gào tõ do, dân chõ, đa nguyên cho hõn 84 triõu dân Viõt Nam trong nõõc nghe muõn đõc con ráy, tõõng chõng nhõ cõng sõn Viõt Nam sõp sõp đõ hay bõ đánh tan tành tõi nõi. Nhiu khi Đặng Lang tui đõc thi y hõi, phõn khõi, nõm tõõng tõõng đõn ngày tàn cõa CSVN mà sõõng lõm cõ ngõi, nhõng chõ trong vài giây đã bàng hoàng tõnh mõng nhõn ra rõng:

“Trõõng đõu hõi, Lý đõu hõi!
Đêm kõ gõi mõng, nghìn mõ...
Sáng ra nõu đõu nhõ xõa, khác gì?”

Cho dù là vì lý do nào đi chăng nõa thì máu thích nõ ngay tõ đõu đã là chõõng ngõi cho sõ đoàn kõt. Mang tâm lý bõt phõc kõ khác khiõn cho ta khó có sõ thông cõm khi đõi thoõi, ta sõ không lõng nghe, sõ dõ chê bai, dè bõu, bôi bác... nhõng ý kiõn hay viõc làm cõa ngõi khác ngay tõ đõu, cho dù nhõng ý kiõn hoõc viõc làm đó sõ đem đõn nhõng kõt quõ thõc tiõn, đáng khen, có lõi cho tõp thi.

Khi đã không lồng nghe, không thông cảm, không tôn trọng nhau, người ta khó có thể kết hợp với nhau, đột mộc tiêu, quyền lối cưa tlop thử lên trên mộc đích, quyền lối cá nhân. Đi xa hơn phái biến đổi quyền lối đột nỗ lực, dân tộc lên trên quyền lối thử chốc, đột ng phái, tôn giáo...

Việt Nam có hai tôn giáo chính là Phật giáo và Thiên chúa giáo. Phật giáo (không kể nhũng người chia sẻ cùng ông bà) có con số tín đồ lén hòn nhũng là một tôn giáo vui tươi chia sẻ niềm vui, trong lúc Thiên chúa giáo ít tín đồ hơn, chia sẻ 10% tổng số dân nhũng tự chia sẻ cho nhau, họ là đồng hồ nhau luôn có số chia sẻ ở tòa thánh Vatican. Trong suốt cuộc chiến Quốc Cờ, nhũng biến động chính trị miền Nam hòn hột đều có số tham gia của hai tôn giáo lén này. Ngoài ra mệt số ít cao tăng, thết số vì đeo, đeo i, đeo tay... nhũng người lãnh đạo tinh thần hai tôn giáo lén này chia nhém mìn đích tranh dành nhau, quyến lỵ c cho tôn giáo mình. Hết quên đi mệt đùi: trộc khi là Phật tử hay con chiên của Chúa, họ là ngưỡng Việt Nam.

Nếu mục đích thay đổi chính phủ không phải vì tự do, dân chủ, đa nguyên cho toàn dân Việt Nam mà chỉ để phục vụ cho quyền lợi hay sự bành trướng tôn giáo, chắc chắn những người lãnh đạo tinh thần cả hai tôn giáo trên khó bắt tay друг với nhau và sự không bao giờ nhận được sự ủng hộ của toàn dân.

Lẽ tột nhiên còn nhiều ý tưởng khác nhau trong đón sô đoàn kết, nhưng xin nghe ngay đây vì bài viết tôi nghe đã dài.

Ngày hôm nay đất nước đang đónг bên bờ vịnh thịnh vượng xâm lăng trung trấn của Tự cung qua những chuyến Hoàng Sa-Trường Sa, việc cùm lối cút mực biển giài, đónг lối i Nam quan, và mực đây nhặt là việt khai thác quặng Bô-xít (Bauxite) ở sôn xuât nhôm ở Tây Nguyên. Sau việt khai thác Bô-xít này, chắc chắn sẽ còn nhiều sô việt khác dien tien bứt lối hòn cho Việt Nam.

Chúng ta phai làm gì khi đng sgn Viêt Nam vbi thái đnhn hèn, khip nhc cia 15 ngai trong B Chính Tr và 3 triu đng vien, xem quyн lgi bn thん, gia đinh, đng phái quan trng hn ti n đng dân tc, đt nuc?

Hãy suy nghĩ tích cùc hín, mính dùn truyún bá thông tin (khai thác Bô-xít) này đùn tùng ngù i mùi khi có dùp trô chuyún, tâm tính. Hày gâc bù nhùng tù hiùm cá nhàn, nhùng khâc biùt vù chính kiùn. Các vù làn dùo tinh thùn các tön giáo hày đùt quyún lùi đùt nù c, dùn tùc lèn trùn sù gia tâng tín đù, bành trùng đùo phùp...

Nhùng ngù i nùm phùng tiùn truyún thòng, media... hày ngùng chùi bùi, nhùc mù, chù trîch nhau mà nèn tùm cách phù biùn nhùng tin tùc nguy hùi đùn dùn tùc, đùt nù c bù chính quyún bùng bĩt, che dùu, hày đánh đùng quún chùng lèn tiùng. Các bùn trù sinh vièn, hùc sinh trong các trùng trung, đùi hùc trong cùng nhù ngoâu nù c hày bùn luùn, tham khùo & y kiùn nhau cùn phùi làm gí trong thùi đùm này?

Riêng đùi vù i các hùi đoàn, tù chùc, nhùng bùn trù hùi ngoâ i, hày tùm đánh đùch bùt cù khi nào có dùp (proactive), đùng chù khi bù tùn còng mùi trù đùn (reactive). Hày tù chùc nhùng buùi trînh diùn nghù thuùt, vàn hoá trùng bày tùi & CS, nhùng chuyún tham nhüng, hùi lù, hèn nhãt... cùa nhà cùm quyún cùng sùn Viùt Nam, dánh trù hoùc tùn còng mùt cách hiùu quú.